

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PRVI ODJEL

PREDMET GREGURIĆ protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 45611/13)

PRESUDA

STRASBOURG

15. ožujka 2018.

Ova je presuda konačna, no može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Gregurić protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Kristina Pardalos, *Predsjednica*,

Ksenija Turković,

Pauliine Koskelo, *sutkinje*,

i Renata Degener, *zamjenica tajnika Odjela*,

Nakon vijećanja zatvorenog za javnost 20. veljače 2018.

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 45611/13) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljanin g. Zdravko Gregurić („podnositelj zahtjeva”) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 4. srpnja 2013.

2. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. B. Posavčić, odvjetnik iz Kutine. Hrvatsku Vladu („Vlada“) zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

3. Dana 18. ožujka 2015. Vlada je obaviještena o zahtjevu.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj zahtjeva živi u Kutini.

5. Podnositelj zahtjeva je od 1. siječnja 2001. s tvrtkom C.N.S. Ltd. sklopio nekoliko uzastopnih ugovora o radu na određeno vrijeme za isto radno mjesto. Ugovori su se odnosili na uzastopno razdoblje u ukupnom trajanju od više od sedam godina i sedam mjeseci.

6. Dana 5. lipnja 2009. podnositelj je poslodavac bez prethodne pisane ili usmene obavijesti uručio podnositelju zahtjeva njegovu radnu knjižicu, čime mu je dao do znanja da je došlo do prestanka njegovog radnog odnosa.

7. Dana 20. srpnja 2009. podnositelj zahtjeva podnio je tužbu Općinskom sudu u Ivanić Gradu. Zahtijevao je da sud potvrdi da je sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme s obzirom na to da je više od tri godine bio u neprekinutom radnom odnosu kod poslodavca, a to je sukladno Zakonu o radu rok za ugovore o radu na određeno vrijeme. Također je zahtijevao da Općinski sud utvrdi da nije došlo do prestanka radnog odnosa te da naloži da se vrati na radno mjesto.

8. Općinski sud u Ivanić Gradu dana 22. siječnja 2010. odbacio je tužbeni zahtjev podnositelja kao nepravodoban.

9. Nakon žalbe podnositelja zahtjeva Županijski sud u Velikoj Gorici dana 16. veljače 2011. ukinuo je prvostupanjsku odluku i vratio predmet na ponovni postupak. Ocijenio je da je prvostupanjski sud trebao odbaciti podnositeljeve tužbene zahtjeve kao nepravodobne bez odlučivanja o osnovanosti zahtjeva.

10. U ponovnom postupku Općinski sud u Ivanić Gradu dana 6. svibnja 2011. odbacio je podnositeljevu tužbu kao nedopuštenu budući da je podnesena izvan propisanog roka. Prvostupanjski je sud na temelju članka 133. Zakona o radu ocijenio da su podnositelj zahtjeva i njegov poslodavac sklopili ugovor o radu na određeno vrijeme s trajanjem do 31. svibnja 2009. te da je podnositelj zahtjeva morao znati da će mu ugovor isteći toga dana. S poslodavcem nije sklopio novi ugovor o radu te je stoga zahtjev za zaštitu svojih prava morao podnijeti poslodavcu u roku od petnaest dana, a počevši od 1. lipnja 2009. Međutim, nije to učinio te je stoga njegov zahtjev podnesen nepravodobno. Odbacivši podnositeljeve tvrdnje, prvostupanjski je sud isto tako ocijenio da tužena tvrtka nije bila obvezna usvojiti formalnu odluku o prestanku njegovog radnog odnosa ili mu uručiti bilo kakvu drugu obavijest s obzirom na to da je morao znati kako će mu ugovor prestati vrijediti 31. svibnja 2009.

11. Dana 12. svibnja 2011. podnositelj zahtjeva podnio je žalbu Županijskom sudu u Velikoj Gorici.

12. Dana 26. srpnja 2011. Županijski sud u Velikoj Gorici potvrdio je prvostupanjsku odluku.

13. Dana 14. studenoga 2011. podnositelj zahtjeva podnio je reviziju Vrhovnom sudu Republike Hrvatske koji ju je odbio 25. rujna 2012. kao neosnovanu. Vrhovni sud RH također je ocijenio da podnositelj nije tražio zaštitu svojih prava u odnosu na poslodavca u rokovima koji su propisani člankom 133. Zakona o radu. Sukladno tome, njegov je tužbeni zahtjev podnesen nepravodobno.

14. Dana 14. ožujka 2013. podnositelj zahtjeva podnio je ustavnu tužbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske. Prigovorio je kako su sudovi pogrešno odbacili njegov tužbeni zahtjev jer se radilo o deklaratornoj tužbi koja kao takva nije bila vezana ni uz kakav rok. Pozivao se na odluku Županijskog suda u Velikoj Gorici od 16. siječnja 2013. u predmetu njegovog kolege koji je iz istih razloga kao i podnositelj od suda zahtijevao da utvrdi da je sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme. U toj je odluci Županijski sud u Velikoj Gorici, sukladno uputama iznesenim u odluci Vrhovnog suda RH br. Revr-1697/11 od 6. lipnja 2012., odbio prigovor tuženika (poslodavca) da je tužba nepravodobna. Naime, Vrhovni sud RH ocijenio je kako se radilo o deklaratornom tužbenom zahtjevu koji kao takav nije bio vezan ni uz kakav rok.

15. Dana 6. svibnja 2013. Ustavni sud RH odbio je podnositeljevu ustavnu tužbu kao očigledno neosnovanu.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

A. Zakon o parničnom postupku

16. Mjerodavne odredbe Zakona o parničnom postupku (Narodne novine br. 53/1991, 91/1992, 112/1999, 81/2001, 117/2003, 88/2005, 84/2008, 96/2008, 123/2008 i 57/2011), kakav je bio na snazi u vrijeme nastanka činjenica u predmetu, glase:

Članak 187.

„ (1) Tužitelj može u tužbi tražiti da sud samo utvrdi postojanje odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitost ... kakve isprave.

(2) Takva se tužba može podići kad je to posebnim propisima predviđeno, kad tužitelj ima pravni interes da sud utvrdi postojanje odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili ... ili kad tužitelj ima kakav drugi pravni interes za podizanje takve tužbe.

... ”

Članak 428a.

„(1) Kad Europski sud za ljudska prava utvrdi povredu kojeg ljudskog prava ili temeljne slobode zajamčene Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i dodatnih Protokola uz tu Konvenciju koje je Republika Hrvatska ratificirala, stranka može, u roku od trideset dana od konačnosti presude Europskog suda za ljudska prava, podnijeti zahtjev sudu u Republici Hrvatskoj koji je sudio u prvom stupnju u postupku u kojemu je donesena odluka kojom je povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda, za izmjenu odluke kojom je to pravo ili temeljna sloboda povrijeđeno.

(2) Postupak iz stavka 1. ovoga članka provodi se uz odgovarajuću primjenu odredaba o ponavljanju postupka.

(3) U ponovljenom postupku sudovi su dužni poštivati pravna shvaćanja izražena u konačnoj presudi Europskog suda za ljudska prava kojom je utvrđena povreda temeljnog ljudskog prava ili slobode.“

B. Zakon o radu

17. Mjerodavna odredba Zakona o radu (Narodne novine br. 137/2004), kakav je bio na snazi u vrijeme nastanka činjenica u predmetu, glasi kako slijedi:

Članak 15.

„(1) Ugovor o radu može se iznimno sklopiti na određeno vrijeme za zasnivanje radnog odnosa čiji je prestanak unaprijed utvrđen objektivnim razlozima koji su opravdani rokom, izvršenjem određenog posla ili nastupanjem određenog događaja.

(2) Poslodavac ne smije sklopiti jedan ili više uzastopnih ugovora o radu na određeno vrijeme na temelju kojih se radni odnos na istim poslovima zasniva za neprekinuto razdoblje duže od tri godine, osim u slučaju zamjene privremeno nenaznačenog radnika ili ako je to zakonom ili kolektivnim ugovorom dopušteno.

...

(5) Ako je ugovor o radu na određeno vrijeme sklopljen protivno odredbama ovoga Zakona ili ako radnik ostane raditi kod poslodavca i nakon isteka vremena za koje je ugovor sklopljen, smatra se da je radnik sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

(6) Poslodavac je dužan obavijestiti radnike koji su kod njega zaposleni na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme, o poslovima za koje bi ti radnici mogli kod poslodavca sklopiti ugovor o radu na neodređeno vrijeme te im omogućiti usavršavanje i obrazovanje pod istim uvjetima kao i radnicima koji su sklopili ugovor o radu na neodređeno vrijeme.“

Članak 16.

„(1) Ugovor o radu sklapa se u pisanom obliku.

(2) Propust ugovornih stranaka da sklope ugovor o radu u pisanom obliku, ne utječe na postojanje i valjanost tog ugovora.

(3) Ako ugovor o radu nije sklopljen u pisanom obliku, poslodavac je dužan radniku prije početka rada uručiti pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru.

(4) Ako poslodavac u roku iz stavka 3. ovoga članka ne sklopi s radnikom ugovor o radu u pisanom obliku ili mu ne izda pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru, smatra se da je s radnikom sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

...”

Članak 133.

„(1) Radnik koji smatra da mu je poslodavac povrijedio neko pravo iz radnog odnosa može u roku petnaest dana od dostave odluke kojom je povrijeđeno njegovo pravo, odnosno od dana saznanja za povredu prava, zahtijevati od poslodavca ostvarenje toga prava.

(2) Ako poslodavac u roku petnaest dana od dostave zahtjeva radnika iz stavka 1. ovoga članka ne udovolji tom zahtjevu, radnik može u daljnjem roku od petnaest dana zahtijevati zaštitu povrijeđenog prava pred nadležnim sudom.

(3) ...

(4) Zaštitu povrijeđenog prava pred nadležnim sudom ne može zahtijevati radnik koji prethodno poslodavcu nije podnio zahtjev iz stavka 1. ovoga članka.

...”

18. Članak 133. pročišćenog teksta Zakona o radu - Narodne novine br. 137/2004) odgovara članku 126. Zakona o radu (Narodne novine br. 38/1995 s naknadnim izmjenama i dopunama).

C. Sudska praksa Ustavnog suda

19. Vlada se pozivala na odluke Ustavnog suda br. U-III-3893/2007 od 11. ožujka 2010., U-III-374/2008 od 27. listopada 2010., U-III-3256/2011 od 1. prosinca 2014. i U-III-736/2005 od 8. srpnja 2013. Ustavni je sud u tim odlukama utvrdio da nedosljednosti u sudskoj praksi suda dovode do povrede načela pravne sigurnosti i time do povrede ustavnog prava na pošteno suđenje. U svim tim predmetima podnositelji su jasno naveli da su sudovi odstupili od svoje prethodne sudske prakse i time prouzročili povredu njihova prava na pošteno suđenje.

D. Sudska praksa Vrhovnog suda

20. Podnositelj zahtjeva pozivao se na odluku Vrhovnog suda RH u predmetu br. Revr-1697/11 od 6. lipnja 2012. koja je donesena u predmetu koji je pokrenuo njegov kolega, a predmet je bio identičan njegovom. Vrhovni sud RH ukinuo je odluku Županijskog suda u Velikoj Gorici od 7. rujna 2011. te vratio predmet na ponovni postupak. Mjerodavni dio odluke glasi:

„Presudom suda prvoga stupnja utvrđeno je da je tužitelj s tuženikom sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme ..., te da radni odnos tužitelja kod tuženika nije prestao 31. ožujka 2009., pa je naloženo tuženiku da tužitelja vrati natrag na rad na radno mjesto ...

Drugostupanjskom presudom prihvaćena je žalba tuženika, ukinuta je prvostupanjska presuda, te je odbačena tužbu tužitelja.

...

Sud drugoga stupnja ... je ocijenio da tužitelj ne može s uspjehom tražiti zaštitu povrijeđenog prava pred nadležnim sudom, ukoliko prethodno nije podnesen zahtjev poslodavcu za zaštitu prava, sve u smislu odredbe čl. 133. st. 4. Zakona o radu ...

U konkretnom predmetu tužitelj je podnio tužbu radi utvrđenja da je s tuženikom sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme, te da radni odnos tužitelja kod tuženika nije prestao s danom 31. ožujka 2009., pa da se slijedom toga nalaže tuženiku da tužitelja vrati na rad na radno mjesto ... [U ovom predmetu] radi se o tužbi na utvrđenje, pa pravo na podizanje takve tužbe treba ocijeniti prema odredbi čl. 187. st. 1. i 2. ZPP-a prema kojoj odredbi tužitelj može tužbom tražiti [od suda] da se utvrdi postojanje odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitost odnosno neistinitost kakve isprave prije dospjelosti zahtjeva za činidbu iz istog odnosa ili kada tužitelj ima kakav drugi pravni interes za podizanje takve tužbe.

...

Tužba na utvrđenje nije vezana uz rok, odnosno uz činjenicu je li tužitelj tražio zaštitu kod poslodavca, već je pretpostavka za podnošenje takve tužbe, između ostalog, postojanje pravnog interesa, pa ukoliko ne bi postojao pravni interes, tek tada bi se takva tužba mogla odbaciti.

...”

21. U odlukama br. Rev-412/1995 od 15. travnja 1998., Rev-3017/1999 od 20. srpnja 2000., Rev-538/02 od 10. prosinca 2002., Rev-1391/01 of 10. prosinca 2003., Revr-902/11 od 21. ožujka 2012., Revr-116/13 od 7. listopada 2014. i Revr-211/13 of 12. studenoga 2014., Vrhovni sud RH ocijenio je da tužbeni zahtjevi u kojima zaposlenik ili zaposlenica od suda zahtijevaju da utvrdi da su sklopili ugovor o radu na neodređeno vrijeme nisu vezani ni za kakav rok budući da se radi o deklaratornom zahtjevu. Primjerice, u Rev-3017/1999 od 20. srpnja 2000. stoji:

„Postavljeni tužbeni zahtjev tužbe koja je proglašena nedopuštenom ... glasi:

‘Utvrđuje se da tužiteljica ... zadržava status učitelja hrvatskog jezika u radnom odnosu ... na neodređeno vrijeme što su tuženi dužni priznati i vratiti je na obavljanje tih radnih zadataka... ‘

...

... revidentica ističe, da tužba na utvrđenje u radnom sporu nije vezana za rok, pa su se, s obzirom na činjenicu da su sudovi raspravljali samo o pravovremenosti [njezine] tužbe, ... ostvarili revizijski razlozi pogrešne primjene materijalnog prava...

[Revidentica] smatra da ima pravni interes na podnošenje tužbe na utvrđenje ...

Iz sadržaja tužbenog zahtjeva nedvojbeno proizlazi da se radi o deklaratornom tužbenom zahtjevu koji je istaknut na temelju odredbe čl. 187. st. 1. ZPP ...

... tužiteljica za podnošenje tužbe u kojoj je postavila deklaratorni tužbeni zahtjev nije vezana prekluzivnim rokom ..., pa su sudovi neosnovano [njezinu] tužbu kao nepravodobnu odbacili ...

U ponovljenom postupku [prvostupanjski] sud će ... utvrditi da li postoje [postupovne] pretpostavke za podnošenje tužbe na utvrđenje [sudu], a to je, između ostalog, postojanje pravnog interesa, te nakon toga meritorno odlučiti o osnovanosti tužbenog zahtjeva.

...”

Rev-902/11 od 21. ožujka 2012. navodi:

„Predmet spora u revizijskom stadiju postupka je zahtjev na utvrđenje da je između stranaka [u postupku] sklopljen Ugovor o radu na neodređeno vrijeme ... od 1. lipnja 2009. (što bi upućivalo na zahtjev na postojanje radnog ... odnosa) te kondemnatorni zahtjev upravljen na vraćanje na posao.

...

... u konkretnom predmetu tužitelj nije sudsku zaštitu prava iz radnog odnosa ostvarivao tužbom prema odredbama čl. 126. ZR-a već je podnio tužbu na utvrđenje u smislu odredbe čl. 187. st. 1. ZPP-a glede utvrđenja postojanja ugovora o radu na neodređeno vrijeme...

Tužba na utvrđenje podnesena prema odredbama čl. 187. st. 1. i 2. ZPP-a nije vezana za nikakav rok već uz pitanje ima li tužitelj pravni interes zahtijevati takvo utvrđenje, što je procesna pretpostavka za dopuštenost deklaratorne tužbe.

...

Sudovi u postupku koji je prethodio reviziji, zbog pogrešne primjene odredaba čl. 126. st. 1. i 2. ZR-a, odnosno zbog toga što o tužbi nisu odlučivali kroz primjenu odredbi čl. 187. st. 1. i 2. ZPP-a nezakonito su odbacili predmetnu tužbu u dijelu koji sadrži deklaratorni zahtjev.

S tim u vezi pogrešno su odbili i kondemnatorni zahtjev (vraćanje na posao), budući da su osnovanost tog zahtjeva vezali uz pogrešno shvaćanje [nižih sudova] o nedopuštenosti deklaratorne tužbe.

Zbog toga je predmet valjalo na temelju predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje u kojem će ocijeniti postojanje pravnog interesa tužitelja za podnošenje deklaratorne tužbe.

U slučaju potvrdnog odgovora [prvostupanjskog suda] te da on utvrdi [da tužitelj ima pravni interes], o čemu ovisi dopuštenost tužbe na utvrđenje, odlučit će o osnovanosti cjelokupnog zahtjeva.“

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

22. Podnositelj zahtjeva prigovara da mu je povrijeđeno pravo na pristup sudu zbog činjenice da su domaći sudovi proglasili njegov tužbeni zahtjev nedopuštenim jer je podnesen nepravodobno. Pozvao se na članak 6. stavak 1. Konvencije koji glasi:

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi... svatko ima pravo da ... sud... pravično ispita njegov predmet.“

A. Dopuštenost

1. Tvrđnje stranaka

23. Vlada tvrdi da podnositelj zahtjeva nije iscrpio domaće pravne lijekove jer takav prigovor nije iznio u svojoj ustavnoj tužbi. Tvrdila je da je podnositelj u svojem zahtjevu Sudu prigovorio da je Vrhovni sud RH potvrdio odluke nižih sudova na način koji je u suprotnosti s utvrđenom sudskom praksom tog suda. Njegov zahtjev Sudu stoga predstavlja prigovor na nedostatak pravne sigurnosti zbog nedosljedne sudske prakse Vrhovnog suda RH. Međutim, takve tvrdnje nije iznio pred Ustavnim sudom RH. Podnositelj je snosio odgovornost da jasno navede i dokazima potkrijepi način na koji su povrijeđena njegova ljudska prava. Nadalje, nije iznosio

prigovor da mu je povrijeđeno pravo na pošteno suđenje koje je zajamčeno člankom 29. Ustava.

24. Podnositelj je tvrdio da iz tvrdnji navedenih u ustavnoj tužbi jasno proizlazi da je prigovarao na nepošteni tijek postupka.

2. Ocjena Suda

25. U skladu s člankom 35. stavkom 1. Konvencije, Sud predmet može razmotriti tek nakon što se iscrpe sva domaća pravna sredstva. Svrha je članka 35. državama potpisnicama dati priliku da spriječe ili isprave povrede za koje se navodi da su ih počinile, prije nego se ti navodi podnesu Sudu (vidi, primjerice, *Gherghina protiv Rumunjske* (odluka) [VV], br. 42219/07, stavak 84., 9. srpnja 2015.; *Arps protiv Hrvatske*, br. 23444/12, stavak 19., 25. listopada 2016.; *Hentrich protiv Francuske*, 22. rujna 1994., stavak 33., Serija A br. 296-A; te *Remli protiv Francuske*, 23. travnja 1996., stavak 33., *Izvešća o presudama i odlukama 1996.-II*). Stoga prigovor podnesen Sudu prvo treba podnijeti odgovarajućim nacionalnim sudova, barem u biti, u skladu s formalnim pretpostavkama domaćeg prava i unutar propisanih rokova (vidi *Vučković i dr. protiv Srbije* (preliminarni prigovor) [VV], br. 17153/11 i 29 drugih, stavak 72., 25. ožujka 2014., i *Arps*, prethodno citirano, stavak 19.).

26. Sud zamjećuje da je podnositelj u svojoj tužbi Ustavnom sudu RH, između ostaloga, naveo da su sudovi pogrešno primijenili mjerodavno pravo kada su odbacili njegov tužbeni zahtjev kao nepravodoban. Kako bi potkrijepio svoje tvrdnje, podnositelj je priložio odluku Županijskog suda u Velikoj Gorici koja je donesena u predmetu njegovog kolege, a koji je bio identičan njegovom. Sukladno uputama i mišljenju Vrhovnog suda RH iznesenom u odluci br. Revr-1697/11 od 6. lipnja 2012., sud je u tom predmetu ocijenio da se radi o tužbi na utvrđenje da je tužitelj sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme, da se radi o deklaratornom tužbenom zahtjevu koji kao takav nije vezan ni za kakav rok (vidi gore navedene točke 13. i 18.). U okolnostima ovog predmeta, Sud smatra da je podnositelj zahtjeva, koji je postavljajući ovo pitanje u svojoj ustavnoj tužbi, u biti, pred domaćim sudovima iznio isti prigovor koji je podnio Sudu (vidi *Jaćimović protiv Hrvatske*, br. 22688/09, stavak 40., 31. listopada 2013.). Stoga je podnositelj nacionalnim tijelima dao priliku koja u načelu treba biti dana državama ugovornicama u skladu s člankom 35. stavkom 1. Konvencije, da isprave povrede koje se protiv njih iznose (vidi *Gäfgen protiv Njemačke* [VV], br. 22978/05, stavci 144.-146., ELJSP 2010.; *Lelas protiv Hrvatske*, br. 55555/08, , stavak 51., 20. svibnja 2010.; *Tarbuk protiv Hrvatske*, br. 31360/10, stavak 32., 11. prosinca 2012.; *Bjedov protiv Hrvatske*, br. 42150/09, stavak 48., 29. svibnja 2012.; i *Jaćimović protiv Hrvatske*, prethodno citirano, stavak 51.;).

27. Stoga se prigovor Vlade mora odbaciti.

3. Zaključak

28. Sud smatra da zahtjev nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije. Dalje primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

29. Podnositelj je tvrdio da su domaći sudovi proglasili njegov tužbeni zahtjev nedopuštenim kao nepravodoban, iako se radilo o deklaratornoj tužbi koja kao takva nije bila vezana ni uz kakav rok. Tvrdio je kako je takav zaključak u suprotnosti s mišljenjima koja je Vrhovni sud RH iznosio u predmetima koji su se bavili sličnim pitanjima. Pozivao se na odluku Vrhovnog suda RH u predmetu br. Revr-1697/11 od 6. lipnja 2012. koja je donesena u predmetu njegovog kolege, a predmet je bio identičan podnositeljevom.

30. Vlada je navela da podnositelj nije stupio u kontakt sa svojim poslodavcem najkasnije do 15. lipnja 2009. te da prema tome nije pravodobno podnio zahtjev. Vlada naglašava kako je svrha roka propisanog člankom 133. Zakona o radu osigurati temeljitost i učinkovitost sudskih postupaka te zaštititi legitimne interese poslodavaca tako da im se omogući brzo rješavanje sporova sa zaposlenicima.

31. Nadalje, Vlada je navela da nije došlo do povrede načela pravne sigurnosti glede podnositeljevog prava na pristup sudu. Vlada je u vezi s time ostala pri tvrdnjama o dopuštenosti prigovora (vidi gore navedenu točku 23.).

2. Ocjena Suda

(a) Opća načela

32. Sud ponavlja da članak 6. stavak 1. Konvencije osigurava da svatko ima pravo da sudu podnese bilo kakav prigovor glede njegovih ili njezinih prava i obveza građanske naravi. Pravo na pristup sudu ne uključuje samo pravo na pokretanje postupaka, već i pravo na sudsko „utvrđenje“ spora (vidi, primjerice, *Kutić protiv Hrvatske*, br. 48778/99, stavak 25., ESLJP 2002.-II; *Multiplex protiv Hrvatske*, br. 58112/00, stavak 45., 10. srpnja 2003.; *Menshakova protiv Ukrajine*, br. 377/02, stavak 52., 8. travnja 2010.; i *Šimecki protiv Hrvatske*, br. 15253/10, stavak 42., 30. travnja 2014.).

33. Međutim, ovo pravo nije apsolutno, već može niti vezano uz rokove zastare. Oni se dopuštaju implicitno budući da pravo na pristup sudu po svojoj naravi zahtijeva da ga regulira država. Međutim, takvi rokovi zastara ne smiju ograničiti ili umanjiti pristup koji se pojedincu nalazi na raspolaganju na takav način ili u opsegu koji umanjuje samu bit prava (vidi,

primjerice, *Ashingdane protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 28. svibnja 1985., stavak 57., Serija A br. 93, i *Stubbings i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 22. listopada 1996., stavak 50., *Izvješća o presudama i odlukama 1996.-IV*).

34. Ono što Sud treba utvrditi jest je li u određenom predmetu narav dotičnoga roka i/ili način na koji se on primjenjuje u skladu s Konvencije (vidi, *mutatis mutandis*, *Vrbica protiv Hrvatske*, br. 32540/05, stavak 66., 1. travnja 2010.). To posebice znači da se Sud mora uvjeriti da se primjena takvog roka zastare može smatrati predvidivom za podnositelje uzimajući u obzir mjerodavno zakonodavstvo i sudsku praksu te posebne okolnosti predmeta (vidi *Osu protiv Italije*, br. 36534/97, stavak 35., 11. srpnja 2002.; *Lupaş i drugi protiv Rumunjske*, br. 1434/02 i 2 drugih, stavak 67., ESLJP 2006.-XV (izvadci); *Vrbica*, citirano gore, stavak 72.; *Majski protiv Hrvatske (br. 2)*, br. 16924/08, stavak 69., 19. srpnja 2011.; i *Petko Petkov protiv Bugarske*, br. 2834/06, stavak 30., 19. veljače 2013.).

(b) Primjena navedenih načela na ovaj predmet

(i) Je li postojalo ograničenje glede podnositeljeva prava na pristup sudu

35. Razmatrajući okolnosti ovoga predmeta, Sud na početku zamjećuje da je jedini razlog zbog kojeg su nacionalni sudovi odbili podnositeljev tužbeni zahtjev bio taj što on nije ostvarivao zaštitu svojih prava u odnosu na poslodavca u roku od 15 dana na temelju članka 133. Zakona o radu te stoga, prema njihovom mišljenju, nije ispunio postupovne pretpostavke za pravodobno podnošenje tužbenog zahtjeva (vidi prethodne točke 10., 12. i 13.).

36. Sud stoga mora odrediti je li postupovno ograničenje koje su primijenili domaći sudovi težilo legitimnom cilju i je li ono bilo razmjerno tom cilju (usporedi s *Lupaş i drugi* prethodno citirano, stavak 67., i *Petko Petkov*, prethodno citirano, stavak 30.).

(ii) Je li ograničenje težilo legitimnom cilju

37. Sud ponavlja da je svrha pravila o rokovima za podnošenje tužbi sudu zasigurno da se osigura pravilno djelovanje pravosudnog sustava te posebice poštivanje načela pravne sigurnosti (vidi *Pérez de Rada Cavanilles protiv Španjolske*, 28. listopada 1998., stavak 45., *Izvješća 1998.-VIII*; *Miragall Escolano i drugi protiv Španjolske*, br. 38366/97, stavak 33., ESLJP 2000-I; i *Mizzi protiv Malte*, br. 26111/02, stavak 83., ESLJP 2006-I (izvadci)).

(iii) Je li ograničenje bilo razmjerno legitimnom cilju kojemu se teži

38. Sud zatim mora ispitati je li postojao razumni odnos razmjernosti između upotrijebljenih sredstava i legitimnog cilja koji je država nastojala ostvariti (vidi, primjerice, *Z i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV],

br. 29392/95, stavak 93., ESLJP 2001.-V, i *Momčilović protiv Hrvatske*, br. 11239/11, stavak 47., 26. ožujak 2015.).

39. U vezi s time Sud prvo zamjećuje da je cilj podnositeljevog tužbenog zahtjeva bilo utvrđenje činjenice da je sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme i vraćanje na radno mjesto te da su domaći sudovi njegov tužbeni zahtjev proglasili nedopuštenim na temelju toga što podnositelj nije ispunio pretpostavku propisanu člankom 133. Zakona o radu (vidi prethodno navedene točke 7.-13.). Međutim, takav zaključak proturječi ustaljenoj sudskoj praksi koju je Vrhovni sud RH razvio u primjeni ove odredbe. Sudska praksa Vrhovnog suda RH ukazuje na to da kada zaposlenik ili zaposlenica od suda zahtijevaju da utvrdi da su sklopili ugovor o radu na neodređeno vrijeme, tada je taj tužbeni zahtjev deklaratorne naravi u smislu članka 187. Zakona o parničnom postupku te kao takav nije vezan ni za kakav rok. Naime, pristupovna pretpostavka za podnošenje deklaratornog tužbenog zahtjeva jest postojanje pravnog interesa za podnošenje takve tužbe pred sudom, a ne obveza da se zahtjev za zaštitu navodno povrijeđenog prava podnese poslodavcu (vidi prethodne točke 20. i 21.).

40. Međutim, suprotno prethodno navedenom tumačenju i primjeni mjerodavnog domaćeg prava, a posebice članka 133. Zakona o radu, u predmetima koji su identični podnositeljevom, domaći su sudovi odbili njegovu tužbu na temelju navodnog neispunjavanja roka koji je propisan tom odredbom. Niži sudovi ni Vrhovni sud RH nisu na taj način iznijeli niti jednu tvrdnju koja bi mogla opravdati zašto su odstupili od zaključaka donesenih u predmetima koji su identičnim podnositeljevom.

41. Navedene su činjenice dovoljne da Sud dođe do zaključka da način na koji su domaći sudovi primijenili mjerodavno domaće pravo nije bio predvidiv za podnositelja zahtjeva koji je razumno očekivao da će se odlučivati o osnovanosti njegovog tužbenog zahtjeva. Takvo stanje koje je u suprotnosti s dobro ustaljenom sudskom praksom najvišeg suda u državi povrijedilo je načelo pravne sigurnosti i dovelo do uskraćivanja pravde, što je umanjilo samu bit podnositeljevog prava na pristup sudu, a koje je zajamčeno člankom 6. stavkom 1. Konvencije.

42. U skladu s tim, došlo je do povrede navedene odredbe.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

43. Članak 41. Konvencije navodi:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo uključene visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.”

A. Šteta

44. Podnositelj zahtjeva potražuje 737.932,73 kuna (HRK; otprilike 97.600 eura (EUR)) na ime izgubljenih neto plaća ili 1.461.265,49 (otprilike 194.000 EUR) na ime izgubljenih neto plaća na ime materijalne štete. Također potražuje 6.000 EUR na ime nematerijalne štete.

45. Vlada je prigovorila i tvrdi da su potraživani iznosi prekomjerni, neosnovani i nepotkrijepljeni budući da ne postoji uzročna veza između navodne povrede i podnositeljevih novčanih potraživanja.

46. Sud ne nalazi nikakvu uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete te stoga odbacuje ovaj zahtjev. S druge strane, Sud smatra da je podnositelj zasigurno pretrpio nematerijalnu štetu. U vezi s time, Sud prvo ponavlja da bi najprikladniji oblik naknade u predmetima u kojima utvrdi da podnositelj zahtjeva, protivno članku 6. stavku 1. Konvencije, nije imao pristup sudu, u pravilu bilo ponavljanje postupka u propisanom roku i ponovno odlučivanje o predmetu uz poštivanje svih pretpostavki poštenog suđenja (vidi, primjerice, *Lungoci protiv Rumunjske*, br. 62710/00, stavak 56., 26. siječnja 2006.; *Yanakiev protiv Bugarske*, br. 40476/98, stavak 90., 10. kolovoza 2006.; *Lesjak protiv Hrvatske*, br. 25904/06, stavak 54., 18. veljače 2010.; i *Kardoš protiv Hrvatske*, br. 25782/11, stavak 67., 26. travnja 2016.). U vezi s time, Sud zamjećuje da, sukladno članku 428.a Zakona o parničnom postupku (vidi prethodnu točku 17.), podnositelj zahtjeva sada može podnijeti zahtjev za ponavljanje postupka koji se vodio pred Općinskim sudom u Ivanić Gradu te u vezi kojeg je Sud utvrdio da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije. U danim okolnostima te procjenjujući na pravičnoj osnovi, Sud podnositelju zahtjeva dodjeljuje 2.500 eura (EUR) na ime naknade nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi mu mogli biti obračunati na navedeni iznos.

B. Troškovi i izdaci

47. Podnositelj zahtjeva također je potraživao 11.780 kuna (otprilike 1.550 eura (EUR) u relevantno vrijeme) za troškove i izdatke nastale pred domaćim sudovima te 12.500 kuna (otprilike 1.650 eura (EUR) u relevantno vrijeme) za one nastale pred Sudom.

48. Vlada je osporila to potraživanje.

49. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je dokazano da su oni stvarno nastali i bili potrebni te da je iznos novca razuman. Sud u ovom predmetu, uzevši u obzir predmete u njegovu posjedu i prethodne kriterije,

smatra razumnim dodijeliti iznos od 850 eura (EUR) za troškove i izdatke nastale u postupcima pred domaćim sudovima te 1.650 eura (EUR) za one nastale pred Sudom, uz sve poreze koji bi mu mogli biti obračunati na navedeni iznos.

C. Zatezna kamata

50. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
2. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;
3. *Presuđuje*
 - (a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba u roku od tri mjeseca isplatiti sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u valutu tužene države po tečajnoj stopi važećoj na dan namirenja:
 - (i) 2.500 EUR (dvije tisuće pet stotina eura), na ime naknade nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati;
 - (iii) 2.500,00 EUR (dvije tisuće i pet stotina eura), na ime naknade troškova i izdataka, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati podnositelju zahtjeva;
 - (b) da se od protoka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja na prethodno spomenute iznose plaća obična kamata koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda.
4. *Odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja za pravičnom naknadom.

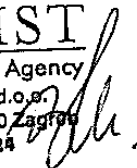
Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 15. ožujka 2018. godine na temelju pravila 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Renata Degener
Zamjenica tajnika

Kristina Pardalos
Predsjednica

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramareka 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496624

Prijevod, lekturu i pravnu redakтуру napravila prevoditeljska agencija „Alkemist Studio“ d.o.o. Zagreb. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava nije odgovoran za točnost prijevoda i sadržaja